

Arne Johan Vetlesen

Øystein Helmikstøl

journalist i Psykologtidsskriftet

Professor i filosofi ved Universitetet i Oslo

ARNE JOHAN VETLESEN

FOTO GORM GAARE

- 1. Psykologi er en kritisk vitenskap, slik alle vitenskaper om menneske og samfunn er.
- 2. Å utnytte psykologiens kritiske potensial fordrer bevissthet om historisitet, slik at forholdet mellom psykiske lidelser og samfunnet de oppstår i, gripes i dets historiske foranderlighet. Antallet mennesker med depressive lidelser har økt enormt i vestlige land de siste tre tiårene; Freuds nevrosener erstattes av burnout, selvskadning og teknologidrevne addictions. Når samfunnsmessige endringer frisetter individene fra tradisjonelle bindinger og begrensninger, blir individet sårbart for å mislykkes i å forme en stabil identitet, sette seg realistiske livsmål, og manifestere evne til autonomi og mestring på alle arenaer, samtidig. Situasjonen sikrer psykologifaget en strøm av pasienter, og psykologisk ekspertise etterspørres på stadig flere livsområder. Fagets utøvere må trosse egeninteressen og se grensene for sin kompetanse. Troen på at psykologi har svaret på det moderne menneskets problemer, må problematiseres: høykonjunkturen speiler et økt lidelsestrykk som psykologer må gå sammen med andre samfunnsvitenskaper om å påpeke årsakene til og omkostningene ved, i vekselspillet mellom individ og struktur.